TÁJÉKOZTATÓ-BELEEGYEZŐ NYILATKOZAT

Fogszabályozás előtt álló páciensek részére

A FOGSZABÁLYOZÁS KOCKÁZATAI ÉS KORLÁTAI

A sikeres fogszabályozás alapja az őszinte viszony orvos és páciens között. A kezelőorvos, illetve a Klinika munkatársai mindig azon dolgoznak, hogy a lehető legjobb eredményt érjék el minden egyes páciensünknél. Munkánk során bebizonyosodott, hogy a legszebb eredményeinket, a megfelelően tájékoztatott, ezáltal partnerként együttműködő páciensekkel, illetve szülőkkel közösen érhettük el. A fogszabályozás megkezdése előtt azonban tudatosítani kell magunkban a tényt, hogy mint minden orvosi beavatkozásnak, ennek is megvannak a maga kockázatai esetleg korlátai. Éppen ezért fontos átgondolni, hogy az adott eltérés valóban csak orthodontiai úton korrigálható-e, illetve kockázat-nyereség tekintetében megfelelő alternatívája-e egy esetleges protetikai vagy konzerváló fogászati ellátásnak.

A fogszabályozás, illetve az arc- állcsont ortopédia egy olyan szakága a fogászatnak, mely magába foglalja a legkülönfélébb harapási eltérések, izomdiszfunkciók és az állcsontok helyzeti rendellenességeink diagnózisát, megelőzését valamint kezelését.

A fogszabályozó szakorvosok az 5 éves egyetemi alapképzés után, minimum 3 éves továbbképzésen vesznek részt, ezzel biztosítva számukra komplex rálátást a kezelés sikeres kivitelezéséhez.

A KEZELÉS EREDMÉNYE: Habár a kezelőorvos minden tőle telhetőt megtesz, hogy fogszabályozó kezelések az előre megírt tervek szerint történjenek és fejeződjenek be, nem garantálható, hogy az elért eredmény maradéktalanul tökéletes lesz vagy, hogy a kezelés közben nem adódhatnak komplikációk, illetve jelenhetnek meg mellékhatások. Az orvos számára a legnagyobb segítséget az jelenti, ha a páciense mindig pontosan érkezik, mindent megtesz a tökéletes szájhigiéniáért, vigyáz a készülékére és követi az orvosa utasításait.

A KEZELÉS VÁRHATÓ HOSSZA: A kezelés hossza nagyban függ a megoldandó problémák mennyiségétől, súlyosságától, a páciens növekedésétől, illetve együttműködésétől. Éppen ezért a tényleges kezelési időt csak megbecsülni lehet, konkrét ígéretet tenni nem. A tervezett kezelési időt kitolhatja az állcsontok növekedésének rossz iránya, olyan szokások melyek hatással lehetnek a fogazatra, fogágybetegség vagy egyéb fogazati problémák, illetve ha a páciens nem tartja be az előírt utasításokat.

KEZDETI NEHÉZSÉGEK: Az emberi száj igen érzékeny, éppen ezért a fogszabályozás megkezdése után mindig számítani kell egy pár napos hozzászokási időszakra, illetve a nyálkahártya átmeneti sérüléseire, melyet a készülék szájba helyezése okoz. Amennyiben szükséges vény nélkül kapható fájdalomcsillapítók használata javasolt a panaszok enyhítésére. Súlyosabb panaszok esetén ügyeletes kollegánkkal konzultálhat a további tüneti kezelési lehetőségekről.

VISSZARENDEZŐDÉS / RECIDÍVA: A tökéletesen befejezett fogszabályozó kezelés sem garantálja az élethosszig tartó eredményt. Nem szabad elfelejtünk, hogy a szervezetünk folyamatosan változik, ez alól nem kivételek a fogak sem. A fogak lassú vándorlása természetes folyamat, melyet örökre meggátolni nem lehet és nem is tanácsos éppen ezért kisebb torlódások, rések mindig megjelenhetnek a kezelést követően! A retenciós készülékek feladata, hogy

az új pozícióba rendezett fogak helyzetét megtartsa. Egy átlagos kezelés esetén is évekbe telhet, mire a fogak stabilizálódnak, éppen ezért nagyon fontos a retenciós készülékek utasítás szerinti hordása, máskülönben akár pár nap alatt a fogak elvándorolhatnak, ezzel rontva mind funkcionálisan, mind esztétikailag az elért eredményt. Nehezen kooperáló páciensek esetén vagy súlyos torlódás megoldása után javasolt lehet fix retenciós készülék felragasztása.

FOGELTÁVOLÍTÁS: Helyhiány vagy harapási rendellenesség esetén szükség lehet tej- vagy akár maradó fogak eltávolítására. Ez további kockázatokat jelenhet, melyekről érdemes a kezelés megkezdése előtt szájsebésszel konzultálni.

ARC-, ÁLLCSONT SEBÉSZETI BEAVATKOZÁSOK: Az állcsontok növekedésének befejeződése után bizonyos harapási rendellenességeket csak azok műtéti áthelyezésével lehet korrigálni. A műtét altatásban történik, mely további kockázatot jelenhet, ezért lehetőség van a kezelés megkezdése előtt kezelőorvosával egy, maxillofacialis sebészt is tartalmazó teammel konzultálni. Fontos tudni, hogy a műtétet megelőző fogszabályozási kezelés a fogaknak csak az állcsonton belüli helyes pozíciót alakítja ki, az alsó és felső fogazat helyes érintkezését nem! Ez az átmeneti állapot olykor rosszabb mind esztétikailag, mind funkcionálisan, mint a kiindulási állapot, éppen ezért a műtét későbbi lemondása újabb problémákat okozhat.

FOGSZUVASODÁS ÉS FOGAK ELSZINEZŐDÉSE, A MEGFELELŐ SZÁJÁPOLÁS FONTOSSÁGA: A tökéletes szájhigiénia, illetve a fogszabályozó kezeléstől független rendszeres fogászati kontroll fontos eleme a terápiának. Nem megfelelő fogmosás esetén elszíneződések (barna, sárga, krétafehér, melyek sokszor véglegesek), szuvasodás vagy fogágybetegség jelenhet meg. Ezek a problémákat a nem megfelelő szájápolás révén felhalmozódó lepedék okozza, így ezek előfordulhatnak orthodontiai kezelés nélkül is, de a rögzített fogszabályozó rossz szájhigiéniával kombinálva növeli a kialakulásuk esélyét. Éppen ezért a kezelőorvos nem kielégítő szájápolás esetén elutasíthatja, illetve megszakíthatja a fogszabályozó kezelést, hogy a további szövődményeket elkerülje. A problémát tovább súlyosbíthatja fluoridmentes fogkrémek használata, illetve cukros ételek, italok túlzott fogyasztása.

GYÖKÉRFELSZÍVÓDÁS, FOGBÉL SÉRÜLÉS: Előfordulhat, hogy a kezelés alatt egyes fogak gyökere megrövidül, részben felszívódik. A gyökérfelszívódás pontos okai ez idáig tisztázatlanok, éppen ezért nem megjósolható, hogy melyik páciensnél jelenik meg. Azonban a szakirodalom alapján elmondható, hogy még súlyos gyökérfelszívódás esetén is a fogak stabilizálódhatnak és hosszú távú megtarthatóságuk nem csökken. Amennyiben a kezelőorvos felszívódást diagnosztizál, javasolhatja a kezelés szüneteltetését vagy azonnali leállítását az eddig elért eredménytől függetlenül.

Mély töméssel ellátott vagy sérült fogak esetén fennáll a veszélye annak, hogy a fog alkalmazkodóképessége csökken és a fogmozgatás következében elhal a fogbél. Ebben az esetben a fog gyökérkezelésére vagy eltávolítására lehet szükség.

FOGÁGYBETEGSÉG:A parodontium (fogat körülvevő csont és íny) megbetegedését vagy elváltozásának súlyosbodását okozhatja a fogszabályozó kezelés. Fontos megjegyezni azonban, hogy a leggyakoribb kiváltó ok a nem megfelelő szájhigiénia. Kötelező a rendszeres fogászati szűrés a fogszabályozó kezeléseken felül, amennyiben az általános fogorvosa úgy ítéli meg szükséges lehet parodontológus szakorvosi kontroll is 3-6 havonta. Amennyiben az esetlegesen kialakult fogágybetegség nincs kezelve, az a fogszabályozó kezelés felfüggesztését vagy befejezését vonhatja maga után.

FOGSZABÁLYOZÓ KÉSZÜLÉK OKOZTA SÉRÜLÉSEK: Kerülni kell azokat a sportokat (vagy fogvédőt kell használni), tevékenységeket, illetve ételeket melyek kárt tehetnek a fogszabályozóban. A leeső kisebb darabok lenyelésre vagy belélegzésre kerülhetnek, melyet komolyabb orvosi ellátást igényelhetnek. Amennyiben szokatlan dolgot tapasztal vagy úgy érzi valahol meggyengül a fogszabályozója mihamarabb értesítse kezelőorvosát, jelenjen meg ügyeleten. Ugyancsak jellemző a különféle fogpótlások (élpótlás, kerámia korona, stb) sérülése a készülék eltávolításakor.

ÁLLKAPOCS ÍZÜLETI PANASZOK: Az állkapocs ízületi panaszok sokféle képen jelentkezhetnek, mint például fejfájás, fülfájás, rágási nehézségek és sokféle kialakulási okkal számolhatunk, mint például korábbi sérülések, öröklött hajlam, ízületi gyulladások, fogcsikorgatás, nem megfelelő harapási forma és sok egyéb egészségügyi állapot. Mint látható ezek a problémák megjelenhetnek fogszabályozási kezelés nélkül is, ám ha nyitási-csukási nehézséget, kattogást, fájdalmat tapasztal jelezze a kezelőorvosának, mert más szakorvosok kezelésbe történő bevonását teheti szükségessé.

ÁLLCSONTBAN RAGADT, CSONTOSAN RÖGZÜLT, ELŐ NEM TÖRT FOGAK: Egyes fogak az állcsontban ragadhatnak (impactált), csontosan rögzülhetnek (ankylotizált) vagy sikertelen előtörés miatt az íny alatt várakozhatnak. Sokszor ezek az eltérések minden ok nélkül jelentkeznek és előre nem megjósolhatóak. Az elváltozások kezelése függhet a környező szituációtól, a fog fontosságától. Ennek megfelelően történhet a fog eltávolítása, a sebészi feltárása és sorba állítása vagy transplantációja, esetleg fogpótlással vagy implantátummal történő helyettesítése. A fogmozgatás során a környező fogak gyökereinek közelsége kockázatot jelenthet. Előfordulhat a megfelelő legmagasabb szintű körültekintés mellett is gyökérfelszívódás.

HARAPÁS TÖKÉLETESÍTÉSE: A kezelés végén számítani lehet egyes fogak korai, nem megfelelő érintkezésére. Ezeket a minimális interferenciák a legegyszerűbben a rágófelszín kontúrozásával korrigálhatóak, mely kevés zománc elvételével jár. Hasonló kezelés a fogak interproximális redukciója, de ebben az esetben a fogközökből távolítunk el minimális foganyagot, ezzel helyet nyerve egy-egy torlódás megoldásához és csökkentve a relapszus esélyét.

NEM TÖKÉLETES VÉGEREDMÉNY: Az emberi fogazat (fogak mérete, formája), illetve a kiindulási állapotok (hiányzó fogak, rések, torlódás) nagy variabilitása miatt sokszor nem garantálható a tökéletes végeredmény (példaként említendő húzások utáni tökéletes részárás). Ilyen esetben szükségessé válhat a fogak szélesítése tömőanyaggal, esetleg korona, híd vagy egyéb protetikai munka elkészítése.

BÖLCSESSÉGFOGAK: A fejlődő bölcsességfogak újbóli torlódást okozhatnak a fogszabályozó kezelést követően. A fogszabályozó szakorvos javaslatára szükségessé válhat a fog eltávolítása vagy további nyomon követése rendszeres röntgenfelvételek készítésével.

ALLERGIA: Habár nagyon ritka a fogszabályozásban alkalmazott fémekkel szembeni allergia, abban az esetben ha ez mégis felmerül, úgy a kezelés módosítására vagy azonnali befejezésére lehet szükség!

ÁLTALÁNOS EGÉSZSÉGÜGYI PROBLÉMÁK: A szervezet egészét érintő betegségek, mint például csont, vér, hormonális, stb zavarok jelentősen befolyásolhatják a kezelés kimenetelét. Ezen túlmenően bizonyos vény nélkül kapható vagy receptköteles gyógyszerek is nehezíthetik a kívánt eredmény elérését. Bármilyen egészségügyi panasza van vagy gyógyszert szed tájékoztassa kezelőorvosát!

DOHÁNYZÁS: A dohányzásnak számos káros hatása van a szájüregen belül, melyek ronthatják a fogszabályozás sikerességét. Többek között ínybetegséget, sebek lassabb gyógyulását, ínyvisszahúzódást, elhúzódó fogmozgatást, szájüregi rákot okozhat. Dohányzás esetén fontolóra kell venni a kompromisszumos orthodontiai megoldásokat is.

FOGSZABÁLYOZÁSI MINI-IMPLANTÁTUM VAGY MINI-CSAVAR (TAD):

A kezelési terv tartalmazhatja mini-implantátum beültetését akár a szájpadba, akár fogív külső oldalára a fogak gyökere közé. Ennek a csavarnak a beültetése speciális kockázatokkal jár:

- Előfordulhat, hogy a csavar kilazul mely az eltávolítását és nagyobb csavar beültetését teheti szükségessé. Amennyiben az újabb csavar sem tud rögzülni alternatív kezelési tervre lehet szükség, mely akár hosszabb kezelési idővel és más kellemetlenségekkel járhat.

- A beültetett implantátum körül ínygyulladás alakulhat ki mely egyfelől a csavar elvesztését okozhatja, másfelől az íny megnagyobbodásával járhat, mely így körbenőheti az implantátum fejét ezáltal használhatatlanná téve. Szükség esetén a gyulladt íny eltávolításra kerülhet.

- Behelyezés vagy eltávolítás közben a csavar eltörhet. Ebben az esetben a szájsebész dönti el, hogy a bennmaradt darab eltávolításra kerül vagy elegendő-e a rendszeres kontroll.

- Behelyezés közben sérülhetnek a szomszédos fogak gyökerei, kisebb idegek, erek esetleg perforálhat az orrmelléküreg. Általában ezek a problémák nem számottevőek, ennek ellenére előfordulhat, hogy kiegészítő kezelést tesznek szükségessé. Ritka esetben a sérült fog eltávolítását vagy gyökerének felszívódását okozhatja (ezáltal elvesztését)!

- Behelyezés előtt felületi vagy helyi érzéstelenítés szükséges, allergia vagy korábbi érzéstelenítési nehézségek esetén tájékoztassa orvosát.

A KEZELÉS VÁRHATÓ KÖLTSÉGEI:

Jelenleg Magyarországon a NEAK (Nemzeti Egészségbiztosítás Alapkezelő) finanszírozása révén az egészségbiztosítás keretében **egyes ellátások életkortól függetlenül térítésmentesen járnak,** és vannak ellátások, melyek **támogatása a biztosított életkorához igazodik.**

A teljes körű fogászati alap- és szakellátás (a fogtechnikai költségek kivételével) az alábbi esetekben térítésmentes:

- 18 éves korig,
- 18 éves kor betöltését követően, a középiskola, szakképző iskola nappali tagozatán folytatott tanulmányok ideje alatt,
- a várandósság megállapításától a szülést követő 90 napig,
- 62 éves életkor felett.

A **18 éves kor alatti betegek** a beavatkozás árának részleges térítése mellett jogosultak fogszabályozó készülékre, oly módon, hogy **a fogorvosi munka térítésmentes,** a fogszabályozó készülék árához nyújtott támogatást pedig a NEAK eszközönként határozza meg, és közleményben teszi közzé. Amennyiben a beteg 18 éves elmúlt, vagy várhatóan a kezelés alatt fogja betölteni 18. életévet, a kezelés fennmaradó idejére orvosi munkadíjat köteles fizetni, melyet a Semmelweis Egyetem kancellári árlistából állapítanak meg.
Felhívjuk szíves figyelmét, hogy fogszabályozás általános kockázatai és korlátai miatt a kezelési idő és költség nehezen becsülhető meg, így a kezelés során felmerülhetnek többletköltségek, szükség lehet egyéb orvosok, fogorvosok bevonására, illetve további kezelésre. Ezeknek a kezeléseknek az árát nem tartalmazza a fogszabályozási terv, illetve az orthodontiai kezelés díja!

KIK VEHETNEK RÉSZT A KEZELÉSBEN?

Klinikánkon graduális és postgraduális képzés zajlik. A betegek ellátásában a hallgatók részfeladatokat látnak el, gyakorlatvezetőjük felügyelete és szakmai vezetése mellett. A postgraduális képzésben részvevő rezidensek és szakorvosjelöltek a kezeléseket egy számukra kijelölt tapasztalt fogszabályozó szakorvos (tutor) felügyelete és szakmai támogatása mellett végzik. A fogszabályozó képzés 3 éves hossza révén előfordulhat, hogy kezelőorvosa munkaviszonya megszűnik, ilyenkor a tutor új kezelőorvost jelöl ki, aki a megkezdett kezelést az tervezett kezelési terv értelmében folytatja

VÁRAKOZÁSI IDŐK, IDŐPONTOK, SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS: A Semmelweis Egyetem Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinikáján országos szintű szakellátási centrum, ami azt jelenti, hogy az egész országból fogadjuk a különösen nehéz, komplex eseteket, melyeknek megoldása klinikai hátteret követel. A visszarendelt betegek mellett az intézet ügyeleti és oktatási feladatokat is ellát, az előbb említett okokból az orvosok és az asszisztencia

legnagyobb igyekezete mellet is előfordulhatnak hosszabb várakozások, illetve, hogy a kezelőorvos csak távolabbi időpontokat tud adni. Sürgősségi problémák (akut fájdalom, fogszabályozó készülék elvesztése, sérülése, stb) megoldására a Klinikán minden nap biztosítunk ügyeletet, ahol az ügyelet orvos segít a problémák megoldásában. Minthogy Klinikánk oktatói intézmény is, ezért a betegellátás zömében délelőtt zajlik, nem áll módunkban iskolaidőn kívüli időpontokat adni, az iskolai hiányzásokat igazoljuk.

NYILATKOZAT

Alulírott pácienskénti kijelentem, hogy a beleegyező nyilatkoztatot elolvastam és teljes mértékben megértettem a felsorolt kockázatokat, javaslatokat. Ugyancsak elfogadom, hogy jelentkezhetnek olyan problémák a fogszabályozással kapcsolatban melyeket a nyilatkozat nagyon alacsony előfordulási gyakoriságuk miatt nem részletez, illetve hogy a fogszabályozás végeredménye eltérhet az általam elvárttól. Kijelentem, hogy kezelőorvosommal részletesen átbeszéltük a lehetséges mellékhatásokat, a nyilatkozat tartalmát és kérdéseimre kielégítő választ kaptam. Kezelőorvosom tájékoztatott, hogy a kezelés nem kötelező! A kezelést saját akaratomból vállalom. Ezennel beleegyezem a kezelőorvosommal közösen eldöntött kezelési terv megvalósításába, illetve az esetlegesen ehhez szükséges kiegészítő kezelések elvégzésébe. Megértettem, hogy a kezelési költségem kizárólag a fogszabályozó szakorvosom által elvégzett kezelésemet fedezi, egyéb orvosi vagy fogorvosi kezelésemet nem!

MEGJEGYZÉSEK:

A rögzített készülék eltávolítása után éjszakai készülék hordása szükséges, hogy a korai visszarendeződést megelőzzük. Hosszú távon a fogazatban kisebb változások mindig létrejöhetnek, ezek a természetes öregedési-érési folyamat részei, a kivehető készülék hosszabb hordásával csökkenthető kialakulásuk, de teljes mértékben nem zárhatóak ki.

SZEMÉLYES ADATOK

PÁCIENS NEVE:
PÁCIENS SZÜLETÉSI DÁTUMA, HELYE:

PÁCIENS SZEM. IG. SZÁMA:

KISKORÚ PÁCIENS ESETÉN A HOZZÁTARTOZÓ NEVE:

KEZELŐORVOS NEVE:

ALÁÍRÁSOK

DÁTUM:

PÁCIENS / HOZZÁTARTOZÓ

KEZELŐORVOS

_____ _____